MALTA

QORTI CIVILI
PRIM'AWLA

ONOR. IMHALLEF
SILVIO MELI

LL.D.; Dip. Stud. Rel.; Dip. Can. Matr. Jur. & Proc.;
Cert. Jur. & H.R. (Strasbourg);
P.G. Dip. European Competition Law (King's College, London),
P.G. Dip. European Law (King's College, London).

Illum is-27 t' Ottubru, 2016.

Rikors Numru 388/2013 SM

Alexander Ciantar
(I.D. Numru 513775 M)

vs.

Malta Freeport Terminals Limited

Il-Qorti,

1.0. Rat ir-rikors guramentat datat it-22 t'April, 2013, li permezz tieghu r-rikorrenti sintetikament espona is-segwenti: (ara foll 1)

1.1. Illi fil-21 ta' Dicembru, 2010, waqt li bhala haddiem tax-xatt registrat kien qieghed jahdem b'inkarigu tas-socjeta` intimata fit-Terminal 1 tal-*Freeport* ta'

Kalafrana taht il-*gantry crane* QC 22, hu kien involut f'incident li fih wegga serjament;

1.2. Illi in effetti sofra griehi gravi u debilitanti, (ara foll 4);

1.3. Illi rizultat tal-istess sofra danni kemm ta' natura ta' *damnum emergens* kif ukoll ta' natura ta' *lucrum cessans*;

1.4. Illi ta' dan kollu kienet tahti unikament is-socjeta` intimata minhabba imprudenza, imperizja, negligenza u inosservanza tar-regolamenti;

1.5. Illi inoltre l-istess socjeta` intimata naqset li tipprovdi ambjent sigur ta' xoghol u naqset li tosserva l-obbligi legali imposta fuqha ghal dan;

1.6. Illi *nonostante* li interpellata diversi drabi biex taghmel tajjeb ghad-danni hekk subiti mir-rikorrenti, s-socjeta` intimata baqghet inadempjenti;

1.7. Illi ghalhekk kien kostrett jadixxi din il-qorti biex l-istess socjeta` intimata tkun tista` tghid ghaliex din il-qorti m'ghandiex:

1.7.1. Tiddikjara li s-socjeta` intimata hi unikament responsabbli ghall-incident in dizamina datat il-21 ta' Dicembru, 2010;

1.7.2. Tillikwida d-danni kollha sofferti mir-rikorrenti rizultat tal-istess incident, okkorendo bl-opra ta' periti *nominandi*;

1.7.3. Tikkundanna lis-socjeta` intimata thallas lir-rikorrenti l-ammont hekk likwidat in linea ta' danni;

1.7.4. Bl-ispejjez kif dedotti fl-istess rikors guramentat promotur kontra s-socjeta` intimata;

2. Rat l-ordni ta' din il-qorti diversament preseduta datat it-2 ta' Mejju, 2013, li permezz tieghu stabbilit indikazzjonijiet

procedurali li l-Partijiet kellhom jidderiegu ruhhom fuqhom, (ara foll 6);

3.0. Rat ir-risposta tas-socjeta` intimata datata t-22 ta' Mejju, 2013, li permezz taghha rrispondiet bil-mod segwenti: (ara foll 11)

3.1. Illi l-incident *de quo* sehh tort tar-rikorrenti;

3.2. Illi s-socjeta` intimata mhix responsabbli ghall-incident *de quo*;

3.3. Illi l-allegazzjonijiet tar-rikorrenti huma infondati;

3.4. Salv risposti ulterjuri;

3.5. Bl-ispejjez kontra r-rikorrenti;

4. Rat id-digriet taghha diversament preseduta datat iz-17 ta' Gunju, 2013, li permezz tieghu: (ara foll 14)

4.1. Innominat lill-espert mediku hemm indikat, (ara foll 14), li pero` jigi rilevat li kunjomu gie hemm indikat b'mod erroneu u ghandu jigi indikat kif sussegwentement indikat fin-nomina sussegwenti ghall-istess digriet, (ara foll 15);

4.2. Appuntat lill-assistent gudizzjarju hemm indikata bil-fakultajiet kollha hemm indikati, (ara foll 14 u 17);

5. Rat id-digriet taghha kif issa preseduta datat l-1 t'April, 2014, li permezz tieghu, wara li awtorizzat lill-assistent gudizzjarju fuq riferita biex tisma` x-xhieda f'seduta gia` ffissata, sussegwentement tghaddi l-inkartament kollu tal-process fil-pussess taghha lill-qorti biex tkompli tisma` l-kawza hi stess, (ara foll 26);

6. Rat id-digriet taghha datat l-14 t'April, 2015, li permezz tieghu, wara talba appozita tal-abbli rapprezentanti legali tar-rikorrenti, hatret espert mediku iehor hemm indikat, (ara foll 82);

7. Rat id-digriet taghha datat it-3 ta' Marzu, 2016, fejn wara li l-abbli rapprezentanti legali tal-partijiet kienu ddikjaraw li m'ghandhomx provi aktar x'jipproducu, (ara rispettivament foll 98 u 100), u wara talba appozita taghhom, awtorizzat lill-istess biex jittrattaw il-kaz taghhom bil-modalita` u fit-termini hemm indikati u kif sussegwentement estizi, (ara foll 100 u 101);

8. Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tar-rikorrenti datata d-9 ta' Gunju, 2016, (ara foll 102), flimkien ma dik tas-socjeta` intimata datata d-29 ta' Lulju, 2016, (ara foll 108);

9. Semghet ix-xhieda prodotta;

10. Ezaminat id-dokumenti kollha esebiti, inkluzi r-relazzjonijiet tal-esperti medici nominati u tad-dikjarazzjonijiet guramentati prodotti in atti;

Ikkunsidrat:

11.0. Illi l-fatti li taw lok ghall-procedura odjerna jistghu jigu sintetikament elenkati bil-mod segwenti:

11.1. Illi r-rikorrenti hu haddiem tax-xatt u beda jahdem dan ix-xoghol ghall-habta tal-2009 wara li l-licenzja li qabel kellu missieru biex jaghmel l-istess xoghol kienet trasferita favur tieghu, (ara foll 33);

11.2. Illi fix-xoghol tieghu mas-socjeta` intimata r-rikorrenti jinghata biss struzzjonijiet dwar ix-xoghol li jkun identifikat li jsir fil-gurnata in dizamina, (ara foll 33);

11.3. Illi *di piu`* l-istess socjeta` tipprovdi lill-istess haddiema tax-xatt it-taghmir meqjus necessarju ghall-fini ta' sigurta` personali fosthom gagga, zarbun appozitu, u imbrakkatura moghtija lilhom mill-*Malta Dockers Union*, (ara foll 33);

11.4. Illi l-incident in dizamina sehh fil-21 ta' Dicembru, 2010, (ara foll 1 u 33);

11.5. Illi x-xoghol assenjat lir-rikorrenti f'dik il-gurnata indikata fil-paragrafu precedenti kien jikkonsisti f' l-hekk imsejha "*twist lock*", senjatament li jwahhal diversi *"containers"* ma' xulxin, (ara foll 33);

11.6. Illi mieghu jaghmel dan ix-xoghol kien hemm certu Guido, (ara foll 33);

11.7. Illi f'hin minnhom ix-*"shift leader"* taghhom li hu impjegat tas-socjeta` intimata ta struzzjonijiet lir-rikorrenti biex jitfa` fuq il-vapur u jaghlaq it-*"twist lock"* li l-haddiem responsabbli mill-*"lashing"* kien nesa` jaghlaq, (ara foll 33);

11.8. Illi l-istess *"shift leader"* qabbad lill-operatur tal-*"crane"* biex itella lir-rikorrenti fuq il-*"containers"* kif jindika l-istess rikorrenti fid-dikjarazzjoni guramentata tieghu biex ikun jista` jespleta l-inkarigu lilhu moghti, (ara foll 33);

11.9. Illi meta r-rikorrenti ttella` minn fuq il-moll f'gholi ta' madwar sitt (6) sulari mill-art ghal fuq il-vapur, il-gagga tnizzlet hazin bejn il-"containers" u ma kienitx f'posizzjoni stabbli, (ara foll 33);

11.10. Illi r-rikorrenti ma inghatax apparat biex ikun jista` jikkomunika mal-operatur tal-*"crane"* li f'dak il-mument kien madwar sitt (6) sulari gholi aktar minnu, (ara foll 33);

11.11. Illi fic-cirkostanzi r-rikorrenti hass li ma kellu l-ebda ghazla ohra hlief li johrog mill-gagga minn fejn kien biex jespleta l-inkaraigu lilhu moghti, (ara foll 34);

11.12. Illi hekk kif hareg mill-gagga hass il-*"crane"* ser jibda jahdem u l-gagga ticcaqlaq u l-operatur tal-*"crane"* mexxa l-gagga minghajr pre-avviz, (ara foll 34);

11.13. Illi fin-nuqqas ta' mezzi ta' komunikazzjoni r-rikorrenti jsosstni li kienet il-prassi li meta l-operatur tal-*"crane"* inizzel il-gagga fuq *"container"*, dan ma jergax icaqlaq il-gagga qabel ma jinghata sinjal appozitu biex ikun jista` jaghmel dan, (ara foll 34);

11.14. Illi rizultat ta' dan ir-rikorrenti jsostni li "... l-gagga faqatni mal-*"container"*, (ara foll 34);

11.15. Illi l-gagga in kwistjoni hi tal-hadid, hi twila madwar ghoxrin (20) pied, hi wiesgha madwar tnax- (12) il pied, u tizen madwar erba` (4), tunnellati, (ara foll 34);

11.16. Illi meta l-operatur tal-*"crane"* caqlaq il-gagga, din bdiet tidbandal u meta laqtet lir-rikorrenti, tefatu mal-genb tal-*"container"* u ghafsitu mieghu, (ara foll 34);

11.17. Illi meta bid-dbandil il-gagga regghet kienet qed tirritorna ghal fuq ir-rikorrenti dan qabez gol-gagga biex jipprova jevita li jaqla daqqa ohra mill-istess gagga u jitghaffeg, (ara foll 34);

11.18. Illi sussegwentement ir-rikorrenti tnizzel bil-gagga fuq il-moll, (ara foll 34);

11.19. Illi rizultat tal-istess ir-rikorrenti korra, kien qed ihoss hafna l-ugiegh u kellu dmija fuq saqajh ix-xellugija, (ara foll 34);

11.20. Illi ftit wara kien rikoverat l-isptar permezz t'ambulanza, (ara foll 34);

11.21. Illi effettivament irrizulta li rizultat tal-istess ir-rikorrenti kien kiser saqagh ix-xellugija, (ara foll 34);

Ikkunsidrat:

12. Illi r-risoluzzjoni tal-vertenza ghal dak li jirrigwarda r-responsabbilita` ghall-akkadut tista` tigi rizolta billi wiehed jirrikorri ghad-direzzjoni statutorja naxxenti mill-artikli 1031 sa 1033 tal-Kodici Civili li qed jigu hawn riprodotti:

"1031. ...kull wiehed iwiegeb ghall-hsara li tigri bi htija tieghu;

“1032. (1) Jitqies fi htija kull min bl-ghemil tieghu ma juzax il-prudenza, d-diligenza u l-hsieb ta’ missier tajjeb tal-familja;

(2) Hadd ma jwiegeb, fin-nuqqas ta’ disposizzjoni espressa tal-ligi, ghall-hsara li tigri minhabba nuqqas ta’ prudenza, ta’ diligenza jew ta` hsieb fi grad akbar;

“1033. Kull min, bil-hsieb jew minghajr hsieb li jaghmel deni, ghax ikun irid jew b’nuqqas ta’ diligenza, ta’ prudenza jew ta’ hsieb, jaghmel jew jonqos li jaghmel xi haga li biha jikser xi dmir impost mil-ligi, hu obbligat ghall-hlas tal-hsara li tigri minhabba f’hekk”;

Ikkunsidrat:

13. Illi jinghad li fil-qasam tas-sigurta` fuq il-post tax-xoghol, fl-1 ta’ Mejju, 2001, dahal fis-sehh l-Att XXVII tas-sena 2000, illum Kap 424 tal-Ligijiet ta’ Malta, flimkien ma’ korp ta’ Regolamenti ilkoll rigwardanti s-sahha u s-sigurta` fuq il-post tax-xoghol, li komplessivament jelenkaw il-principji u d-drittijiet f’dan il-qasam partikolari, liema materja ghandha titqies bhala wahda t’interess pubbliku, (ara l-artiklu 4(1) tal-Kap 424 tal-Ligijiet fuq riferiti);

14. Illi fid-dawl tal-artiklu 6 tal-Kap indikat fil-paragrafu precedenti jirrizulta pacifiku li min ihaddem ghandu l-obbligu li jipprevjeni kwalunkwe hsara lill-haddiema mieghu impjegati;

15. Illi f’dan is-sens l-artiklu 6(1) tal-istess Kap 424 jistabbilixxi li:

“Min ihaddem ghandu dejjem jizgura s-sahha u s-sigurta` tal-persuni kollha li jistghu jigu affetwati bix-xoghol li jkun qieghed isir ghal dik il-persuna li thaddem”;

16. Illi fil-kawza fl-ismijiet ***Raymond Psaila vs. Pisciculture Marine de Malte Limited***, datata d-***29 ta’ Settembru, 2011***, il-***Prim’Awla tal-Qorti Civili*** qalet is-segwenti:

"... hija regola ohra ewlenija f'dan il-qasam, li l-imghallem irid jizgura li jipprovdi lill-haddiema tieghu b'sistema xierqa ta' harsien minn kull periklu, (dak li bosta jsejhulu *"a safe system of work"*), fejn ikun sejjer isir ix-xoghol minnu mitlub. Fid-dritt dan id-dmir igorr mieghu grad gholi ta' responsabbilita` fuq l-imghallem, u jaqa` fuqu l-piz li jipprova li incident ikun sehh minkejja li jkun hares dak kollu li l-ligi tistenna minnu f'dan ir-rigward";

17. Illi *nonostante* s-suespost, dan xorta wahda ma jfissirx li hemm *strict liability* fir-rigward fuq min ihaddem;

18. Illi hu pacifiku li haddiem li jkorri jrid fl-ewwel lok jipprova li kien hemm nuqqas ta' mizuri ta' tharis tas-sigurta` u hu biss sussegwentement ghal dan li umbaghad il-piz tal-prova jinqaleb fuq min ihaddem;

19.0. Illi f'dan ir-rigward allura, biex min ihaddem ikun jista` jiskolpa ruhu mir-responsabbilita` u mill-hsarat li jirrizultaw irid juri:

19.1. Jew li kien hemm forza magguri;

19.2. Jew li kien hemm traskuragni *da parti tal*-haddiem ikkoncernat:

20. Illi kif qalet il-***Qorti tal-Appell*** fil-kawza fl-ismijiet ***Felix Xerri vs. Beechwood Limited***, datata it-***3 t'April, 2009***:

"Ghar-rigward il-principji li jirregolaw il-materja, din il-qorti tirribadixxi li, filwaqt illi l-gurisprudenza tal-qrati taghna timponi obbligi severi fuq min ihaddem biex jassigura *"a safe environment"* fuq il-post tax-xoghol u li dan jipprovdi l-mezzi kollha necessarji u mehtiega biex tigi salvagwardata l-inkolumita` tal-haddiem tieghu fuq il-lant tax-xoghol, dan ma jwassalx ghall-kuncett ta' *"strict liability"* ta' min ihaddem, u l-impjegat li jwegga fuq ix-xoghol huwa obbligat li jipprova li l-incident sehh b'responsabbilita` ta' min ihaddem. Lanqas ma jista` jinghad li tezisti xi prezunzjoni jew, kif sejhitilha l-ewwel qorti, "kwazi prezunzjoni", ta' responsabbilita` ta' min ihaddem kull meta jsehh incident li fih iwegga haddiem. Hu obbligu tal-haddiem li juri u jipprova li l-incident

> sehh konsegwenza ta' nuqqas ta' min ihaddem, partikolarment li jkun injora xi obbligu impost fuqu bil-ligi jew bil-gurisprudenza in *subjecta materia*";

Ikkunsidrat:

21. Illi ghandu jirrizulta ovvju li l-haddiem ukoll jista` jirrizulta li jkun negligenti fix-xoghol minnu ezegwit;

22. Illi f'dan is-sens, l-artiklu 7(1) tal-imsemmi Kap 424 fuq riferit jistabbilixxi s-segwenti:

> "Huwa d-dmir ta' kull haddiem li jissalvagwardja s-sahha u s-sigurta` tieghu nnifsu kif ukoll dik ta' persuni ohra li jistghu jigu affettwati bix-xoghol li jkun qieghed isir";

Ikkunsidrat:

23. Illi fid-dawl tal-principji fuq elenkati ghandu jkun pacifiku li s-socjeta` intimata kienet tenuta li tizgura li l-ambjent lavorattiv minnha pprovdut ghandu jikkonsisti, f' *"a safe place of work"* ghall-haddiema hemm ezercenti;

24. Illi l-fatt li l-istess socjeta` intimata tirrizulta li ma pprovditx mezzi ta' kommunikazzjoni lill-haddiema taghha li qed jahdmu makkinarji enormi, li jinsabu f'distanzi kbar il-boghod minn xulxin u li qeghdin f'livelli differenti ghal xulxin hi mankanza gravissima li ma' tistax tghaddi inosservata;

25. Illi *di piu`*, l-istess ambjent pjuttost storbjuz minhabba l-ingenji kbar uzati, jaghmilha impellenti li l-haddiema involuti jkunu muniti b'tali mezzi ta' kommunikazzjoni biex jaghmlu l-kuntatt dirett ma xulxin ferm aktar facli;

26. Illi f'dan is-sens, id-disposizzjoni ta' rapprezentant tal-kategorija ta' haddiema li r-rikorrenti jifforma parti minnhom hi ferm indikattiva, meta jghid: (ara foll 72)

> "F'Dicembru tal-2010 meta sehh l-incident ta' operatur tax-xatt fil-gagga l-uniku mod li jigbed l-attenzjoni ghal

dan kien jew li jghajjat jew jaghmel xi forma ta' sinjal b'idejh. Id-distanza tvarja, tista` tkun ta' hames (5) sulari jew aktar";

27. Illi *di piu` "freeport"* li qed jaspira li jkun l-ghira ta' impjanti simili fil-Mediterran, ma jistghax jaccetta sistemi ta' xoghol li huma reminixxenti l-pre-istorja u biex jibqa` kompetittiv ghandu jadotta l-aktar sistemi ta' xoghol avvanzati li jkunu jezistu minn zmien ghal zmien;

28. Illi *di piu`* ghandu jkun ovvju anke ghal min mhux inizjat f'dan ix-xoghol partikolarment delikat, li sistema ta' kommunikazzjoni f'distanzi konsiderevoli bbazata fuq ghajjat u sinjali, zgur li mhix wahda felici, u dan, tenut kont ukoll tal-fatt li l-ambjent in konsiderazzjoni gia` hu ambjent li fih hafna storbju tant li jirrizulta li hu wkoll ta' dominju pubbliku li l-istess storbja minn krejnijiet u trukkijiet idejqu addirittura anke l-akkwati residenzjali tal-inhawi;

29. Illi kif jinforma lill-qorti l-istess rapprezentant tal-kategorija li ghaliha jappartjeni r-rikorrenti, kien biss wara li sehh l-incident in kwistjoni li s-socjeta` intimata bdiet tissuplixxi lill-haddiema involuti b'mezzi ta' komunikazzjoni li tippermetti lill-istess jikkomunikaw mall-operatur tal-*crane* li jkun madwar hmistax (15) il-sular fl-gholi (ara foll 72), u dan, sfortunatament mhux fuq inizjattiva tal-istess socjeta` intimata minkejja r-responsabbiltajiet li ghandha fir-rigward kif indikat qabel, (ara paragrafu numru hmistax (15.), aktar qabel, izda:

> "... fuq insistenza tar-rapprezentanti tas-sahha u s-sigurta` fi hdan l-istess socjeta` intimata", (ara foll 72);

Ikkunsidrat:

30. Illi minn analizi tar-rizultanzi fattwali kif fuq elenkati jirrizulta wkoll li l-istess rikorrenti kkontribwixxa hu wkoll ghall-incident minnu subit u dan, ghas-segwenti ragunijiet:

30.1. Illi meta kien fil-gagga u ttella mill-operatur tal-*crane* fuq il-*containers* hu kien induna li l-operatur in dizamina ma kienx ipposizzjona l-gagga tajjeb;

30.2. Illi minkejja l-posizzjoni prekarja li issa ir-rikorrenti sab ruhhu fiha jirrizulta li xorta wahda ddecieda li ma jibqax gol-gagga u ghazel li johrog minnha biex jeffettwa t-*twist lock* li s-superjur tieghu kien ordnalu li jaghmel;

30.3. Illi kien f'dan il-mument meta l-istess rikorrenti pogga lilu nnifsu fl-aktar posizzjoni prekarja li fiha l-operatur inzerta li mmanuvra l-gagga *de quo*, bil-konsegwenzi kollha li sussegwentement irrizultaw;

Ikkunsidrat:

31. Illi in vista tal-premess ghandu allura jirrizulta pacifiku li kemm is-socjeta` intimata kif ukoll ir-rikorrenti huma t-tnejn responsabbli ghall-incident in kwistjoni;

Ikkunsidrat:

32. Illi f'dan ir-rigward issir referenza ghall-artiklu 1051 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta li jistabbilixxi s-segwenti:

> "Jekk il-parti li tbati l-hsara tkun b'nuqqas to prudenza, ta' diligenza jew ta' hsieb ikkontribwiet jew tat okkazjoni ghall-hsara, il-qorti, fil-likwidazzjoni tal-ammont tad-danni li ghandhom jithallsu lil dik il-parti, tiddeciedi, fid-diskrezzjoni taghha, f'liema proporzjon din tkun ikkontribwiet jew tat okkazjoni ghall-hsara li batiet, u l-ammont ta' danni li ghandu jithallas lilha mill-persuni l-ohra li jkunu dolozament jew bla ma riedu kkontribwew ghal dik il-hsara, jigi mnaqqas f'dik il-proporzjon";

33. Illi fid-dawl tas-suespost, u biex tissottolinea li l-inkolumita` tal-haddiem hi principju li m'ghandux jigi minimizzat lanqas mill-attitudini spavalda tal-istess haddiem involut, anke jekk minhabba l-esperjenza li jista` jkollu jhossu kapaci jissogra l-inkolumita` tieghu, tiddikjara li tali attitudini hi ributtanti u bl-ebda mod mhi kondiviza minn din il-qorti, u ghalhekk tistabbilixxi r-responsabbilita` ghall-incident in dizamina fl-ammont ta' hamsin fil-mija, (50%), fuq is-socjeta` intimata, u ta' hamsin fil-mija, (50%), fuq ir-rikorrenti;

Ikkunsidrat:

34.0. Illi rigward il-likwidazzjoni tad-danni riskontrati jirrizulta s-segwenti:

34.1. Illi skont l-espert mediku nominat fir-rigward tal-problemi ortopedici tar-rikorrenti, jirrizulta li dan sofra griehi gravi meta rizultat tal-incident in dizamina kiser l-ghadma ta’ gewwa tal-ghaksa tax-xellug u erba` kustilji fuq in-naha tal-lemin tieghu, (ara foll 61);

34.2. Illi rizultat ta’ dan kien determinat li allura sofra dizabilita` permanenti limitata ghall-kwistjoni ortopedika ammontanti ghal tnejn fil-mija, (2%), (ara foll 61);

34.3. Illi l-istess espert mediku nominat ikkonferma l-ezattezza tar-relazzjoni tieghu *in faciem curiae*, (ara foll 78);

34.4. Illi l-espert mediku sussegwenti jispecifika li fir-rigward tal-qafas toraciku, r-rikorrenti kien ghadu jsofri minhabba l-incident in dizamina u konsegwentement, limitatament ghad-dizabilita` riskontrata rizultat tal-ksur tal-kustilji tar-rikorrenti, stabbilixxa rata ta’ dizabilita` specifika ghall-kustilji fl-ammont ta’ hamsa fil-mija, (5%), (ara foll 87);

35. Illi f’dan ir-rigward din il-qorti hi sodisfatta li l-esperti medici nominati qdew l-inkarigu lilhom assenjat bl-ahjar mod possibbli u konsegwentement tiddikjara li qed taghmel taghha l-konkluzjonijiet li l-istess esperti medici wasslu ghalihom;

Ikkunsidrat:

36.0. Illi rigward it-telf ta’ qliegh *damnum emergens* li garrab ir-rikorrenti bhala rizultat dirett tal-incident in dizamina jinghad sintetikament is-segwenti:

36.1. Illi baqa` barra mix-xoghol mill-21 ta’ Dicembru, 2010, data tal-incident in dizamina, sal-31 t’Ottubru, 2011,

(ara foll 35) *stante* li rega` dahal ghax-xoghol fl-1 ta' Novembru, 2011, (ara foll 58);

36.2. Illi ghal dan il-perjodu ta' assenteizmu sforzat tar-rikorrenti mix-xoghol tieghu fuq riferit thallas biss l-ammont ta' tnax- il elf, tmin mija u erbghin euro u tlieta u sebghin centezmu, (€12,840.73), mill-assikurazzjoni tal-kategorija, (ara foll 35 u 36);

36.3. Illi s-salarju korrispondenti ghall-istess perjodu indikat fis-sotto-paragrafi precedenti kien ekwivalenti ghal sittin elf, sitt mija u erbgha u hamsin euro u tlieta u hamsin centezmu, (€60,654.53), (ara foll 36);

36.4. Illi ghalhekk jirrizulta li allura tilef l-ammont ta' tmienja u erbghin elf, mija u tmienja u hamsin euro u hamsa u sittin centezmu, (€48,158.65), ghall-istess perjodu, (ara foll 35 u 36);

36.5. Illi s-salarju annwu tar-rikorrenti fl-2010 kien jammonta ghal tlieta u disghin elf, tlett mija u erbgha u hamsin euro, (€93,354.00), (ara foll 40);

37.0. Illi rigward l-hekk imsejjah *"multiplier"* jinghad sintetikament is-segwenti:

37.1. Illi skont l-insenjament tal-***Qorti tal-Appell*** fis-sentenza taghha fl-ismijiet ***James Spiteri vs. Joseph Magro et*** datata l-***5 ta' Dicembru, 2014***, u t-tabella rigwardanti l-"*multiplier*" hemm riprodotta, ser hawn ghalhekk jigi adoperat *"multiplier"* ta' ghoxrin, (20), sena;

37.2. Illi rigward ir-riduzzjon konsegwenti ghall-hlas f'daqqa tal-ammont hawn likwidat jinghad sintetikament is-segwenti:

37.2.1. Illi l-kawza odjerna giet intavolata fit-22 t'April, 2013, (ara foll 1);

37.2.2. Illi s-sentenza qed tinghata fid-data prefissata, (ara foll 101);

37.2.3. Illi ghalhekk ma jistax jinghad li jirrizulta xi dewmien fl-epurazzjoni ta din il-procedura;

37.2.4. Illi fis-sentenza fl-ismijiet ***Nancy Caruana vs. Odette Camilleri*** datata s-***27 ta' Frar, 2004***, il-***Qorti tal-Appell*** irribadiet is-segwenti:

> "Ghall-finijiet tat-tnaqqis minhabba *"lump sum payment"* id-dekors taz-zmien ghandu jibda jigi kalkolat minn meta tigi intavolata l-kawza relattiva u mhux minn meta javvera ruhu l-incident ukoll relattiv";

37.2.5. Illi fis-sentenza fl-ismijiet ***Joseph Agius vs. All Services Limited***, datata t-***2 ta' Gunju, 2005***, il-***Prim'Awla tal-Qorti Civili*** sosstniet li:

> "F'kazijiet kongruwi, soltu li jsir tnaqqis iehor ta' ghoxrin fil-mija, (20%), ghall-fatt li jkun ser ikun hemm hlas f'daqqa, (*"lump sum payment"*), lill-beneficcjarji. Jekk id-decizjoni pero`, tkun se tinghata wara tul ta' certu zmien, hi l-prattika li l-persentagg ta' tnaqqis jonqos, u hi konswetudini tal-qrati, li jekk kawza ddum aktar minn sentejn, il-persentagg jonqos b'zewg (2) punti ghal kull sena ohra li l-kawza ddum biex tigi deciza";

37.2.6. Illi in vista tal-fatt li l-kawza odjerna ghalhekk hadet ftit aktar minn tlett (3) snin biex tigi terminata t-tnaqqis relattiv ghall-hlas f'daqqa tal-ammont hawn likwidat ghandu ghalhekk ikun ta' tmintax fil-mija, (18%);

Ikkunsidrat:

38.0. Illi rigward id-dizabilita` riskontrata jinghad sintetikament is-segwenti:

38.1. Illi skont l-espert fil-qasam ortopediku r-rikorrenti sofra debilita` ortopedika permanenti fil-livell ta' tnejn fil-mija,

(2%), (ara paragrafu numru erbgha u tletin punt wiehed, (34.1.), aktar qabel, u foll 61 u 78);

38.2. Illi skont l-espert fil-qasam toraciku r-rikorrenti sofra debilita` permanenti fil-livell ta' hamsa fil-mija, (5%), (ara paragrafu numru erbgha u tletin punt erbgha, (34.4.), aktar qabel, u foll 87);

39. Illi konsegwenza tal-akkumulu tal-istess, ir-rikorrenti jigi li rizultat tal-incident in dizamina hu sofra debilita` permanenti ta' sebgha fil-mija, (7%);

Ikkunsidrat:

40. Illi ghalhekk id-danni sofferti mir-rikorrenti qed jigu mahduma bil-mod segwenti:

Paga: €93,354.00 x 20 x 7% - 18% + €47,813.80/2
= €131,077.29

DECIDE:

41.0. Illi in vista tal-premess din il-qorti hi sodisfatta li r- rikorrenti pprova t-talbiet tieghu parzjalment, u konsegwentement:

41.1. Tiddikjara li r-responsabbilita` ghall-incident in dizamina hi maqsuma b'mod ugwali bejn ir-rikorrenti u s-socjeta` intimata;

41.2. Tillikwida d-danni sofferti mir-rikorrenti rizultat tal-incident *de quo* bil-mod indikat aktar qabel, (ara paragrafu numru erbghin, (40.), fl-ammont ta' €131,077.29;

41.3. Tikkundanna lis-socjeta` intimata thallas lir-rikorrenti l-ammont hekk likwidat fil-paragrafu precedenti;

41.4. Bl-ispejjez kif dedotti fl-istess rikors guramentat promotur pero` jibqghu interament a karigu tas-socjeta` intimata.

____

Onor. Imhallef Silvio Meli

DECIZJONI FINALI